

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/244/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4614209579
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4614209579.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a sudcov JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: Q. K., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko B., N. XXX/X, proti odporcovi: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľka advokátka JUDr. Andrea Cviková, IČO: 47 233 516, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo 4. februára 2015 pod č. k. 5C/247/2014-49, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd zrušil Rozhodcovský rozsudok vydaný Slovenským arbitrážnym súdom, zriadený spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom, PhD. sp. zn. 216/07/14 zo dňa 12.9.2014. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Odporcu zaviazal zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 331,50 eura na účet súdu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa podanou žalobou domáhal zrušenia Rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Slovenský arbitrážny súd, zriadený Slovak arbitration court, s.r.o. so sídlom Krížna 56, Bratislava sp. zn. 216/07/14 zo dňa 12.9.2014 z dôvodu § 40 ods. 1, 2 písm. j) zák. č. 244/2002 Z.z. (pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa).

Na základe vykonaného dokazovania zistil, že predmetom konania je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu - Slovenský arbitrážny súd, zriadený Slovak arbitration court, s.r.o. so sídlom Krížna 56, Bratislava sp. zn. 216/07/14 zo dňa 12.9.2014 v konaní pred rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom, PhD., ktorým bolo navrhovateľovi uložené zaplatiť odporcovi PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. istinu vo výške 1.336,69 eura spolu so zmluvnou pokutou 0,04% denne a úrokom z omeškania 1,15% ročne zo sumy 54,65 eura od 20.11.2012 do 21.11.2012, zo sumy 54,65 eura od 20.12.2012 do 26.12.2012, zo sumy 54,65 eura od 20.03.2013 do 25.03.2013, zo sumy 54,65 eura od 20.07.2013 do 06.08.2013, zo sumy 53,52 eura od 20.09.2013 do 15.10.2013, zo sumy 52,77 eura od 20.10.2013 do 06.11.2013, zo sumy 51,80 eura od 20.11.2013 do 19.01.2014, zo sumy 54,65 eura od 20.12.2013 do 19.01.2014, zo sumy 51,12 eura od 20.01.2014 do 18.03.2014, zo sumy 54,65 eura od 20.01.2014 do 18.03.2014, zo sumy 50,44 eura od 19.03.2014 do 19.05.2014, zo sumy 54,65 eura od 20.02.2014 do 19.05.2014, zo sumy 25,09 eura od 20.05.2014 do zaplataenia, zo sumy 54,65 eura od 20.03.2014 do zaplataenia, zo sumy 54,65 eura od 20.04.2014 do zaplataenia, zo sumy 1.020,30 eura od 25.04.2014 do zaplataenia, to až do dňa, kedy zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania neprevýšia sumu

1.020 eur, po tomto dni bolo žalovanému uložené platiť 5,25% ročný úrok z omeškania ročne zo sumy 1.336,69 eura do zaplataenia, trovy rozhodcovského konania vo výške poplatku za rozhodcovské konanie 32,40 eura a trovy právneho zastúpenia v sume 285,87 eura. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť 29.10.2014, vykonateľnosť 04.11.2014. Zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100046942 zo dňa 15.08.2012 zistil, že navrhovateľovi bol poskytnutý úver (úverový limit) v sume 1.020 eur, ktorý sa zaviazal zaplatiť v 42-och mesačných splátkach po 54,65 eura, celková čiastka, ktorú musí dlžník vrátiť je 2.295,30 eura, RPMN za úver - 69,21%, ročná úroková sadzba úveru 70,01%, priemerná RPMN 46,52 %, poskytnutá čiastka revolvingu 537,76 eura, celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.011,60 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu - 60,49%, ročná úroková sadzba revolvingu 76,20%, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 8,75%. V čl. 14 Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere veriteľ upravil viaceré sankcie, ktoré by dlžník mal uhradiť v prípade porušenia zmluvy. Medzi tieto sankcie patrí povinnosť dlžníka v prípade omeškania s plnením akéhokoľvek záväzku podľa zmluvy uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,065% z výšky splátky za každý deň omeškania, ďalej v prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti o viac než 15 dní zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,065% z výšky dlžnej splátky. Okrem zmluvnej pokuty je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi aj úrok z omeškania. Podľa Rozhodcovskej zmluvy č. 8100046942 zo dňa 15.08.2012 sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy, s porušením, ukončením, či neplatnosťou zmluvy (ďalej len spory) budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo pred rozhodcom v rozhodcovskom konaní, pričom výber z dvoch alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Podľa rozhodcovskej zmluvy akékoľvek spory budú riešené a s konečnou platnosťou rozhodnuté v písomnom rozhodcovskom konaní pred jedným z rozhodcovských súdov, uvedených v rozhodcovskej zmluve, pričom výber súdu spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Z karty klienta k úverovej zmluve č. 8100046942 zistil, že navrhovateľovi bola dňa 15.08.2012 vyplatená čiastka vrátane revolvingov vo výške 873 eur, splatené bolo 958,61 eura. V ďalšej časti poukázal na ustanovenia § 40 ods.1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z., § 41 ods. 1, § 43 ods.1, 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 3, § 37 Občianskeho zákonníka.

Rozhodcovský rozsudok, úverovú zmluvu, rozhodcovskú doložku preskúmal podľa § 40 a nasl. zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Vzhľadom na povahu účastníkov právny vzťah posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, na právne posúdenie ktorej sa prednostne aplikujú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 Občianskeho zákonníka). Ďalej uviedol, že rozhodcovská zmluva zo dňa 15.08.2012, z ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc rozhodnúť spor účastníkov, znemožňuje voľbu spotrebiteľa - v tomto konaní navrhovateľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak podá žalobu dodávateľ - v tomto konaní odporca. Ak aj rozhodcovská zmluva dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovskú zmluvu je treba preto vykladať tak, že neodporuje ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. r) OZ iba vtedy, ak práva uplatňuje ako oprávnený spotrebiteľ, čo nie je tento prípad, pretože v predmetnom konaní na základe rozhodcovskej zmluvy uplatňoval práva dodávateľ, ktorý podal návrh na začatie rozhodcovského konania. Ďalej je nepochybné, že rozhodcovskú zmluvu si navrhovateľ: Q. osobitne nevyjednal, bola veriteľom vopred pripravená a dlžník ju nemal možnosť ako zmeniť, alebo ovplyvniť jej obsah (mohol zmluvu len ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým podmienkam). Len veľmi ťažko pritom možno predpokladať, že si dlžník bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej zmluvy nesie. Rozhodcovská zmluva je v neprospech navrhovateľa ako spotrebiteľa aj z dôvodu miesta rozhodcovského konania, nakoľko v prípade riešenia sporu by bol miestne príslušný súd, v ktorého obvode je bydlisko spotrebiteľa, čo neplatí v prípade rozhodcovského konania. Preto rozhodcovskú zmluvu posúdil vzhľadom na všetky uvedené dôvody za neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je rozhodcovský rozsudok, teda vychádza z neprijateľnej zmluvnej podmienky - neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy. Prvostupňový súd v ďalšej časti poukázal na výpoveď navrhovateľa, z ktorej vyplýva, že pri podpísaní rozhodcovskej zmluvy dňa 09.08.2012 mu pracovníčka odporcu uviedla, že je to pre neho výhodná zmluva, pretože nebude musieť chodiť po súdoch a bude mu ustanovený advokát, ktorého nebude musieť platiť, preto rozhodcovskú zmluvu podpísal. Tým bol uvedený do omylu, neboli mu podané pravdivé informácie, nebol riadne, t.j. jasne a zrozumiteľne informovaný, resp. poučený zo strany odporcu o dôsledkoch uzatvorenia zmluvy a čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Takéto konanie pracovníčky odporcu súd považoval za konanie v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. K úverovým dojednaniam uviedol, že vzhľadom na formu a spôsob, akými sú úverové zmluvné dojednania odporcu písané, je

odôvodnená obava, že spotrebiteľ - navrhovateľ ani nemal možnosť si ich vôbec riadne prečítať a dôsledne sa s nimi oboznámiť a teda pochopiť ich význam a následky. Zmluvné dojednania sú písané veľmi drobným písmom a aj keď sú jednotlivé články rozdelené do častí podľa témy, ktorú upravujú (napr. základné ustanovenia, uzavretie zmluvy a čerpanie úveru, revolving, sankcie, zabezpečenie, rozhodcovská doložka, záverečné ustanovenia), sú značne neprehľadné, keďže jednotlivé články na seba navzájom odkazujú (pri čítaní jedného článku spotrebiteľ nemá možnosť hneď zhodnotiť obsah a význam tohto článku, keďže odkazuje na ďalšie články zmluvných dojednaní). V závere poukázal na ďalšie neprímerané podmienky - dojednania o zmluvných sankciách (zmluvných pokutách). Uviedol, že neboli dohodnuté individuálne v úverovej zmluve, ale sú súčasťou zmluvných dojednaní, ktoré sú na predtlačenom tlačive, sú všeobecne koncipované pre veľký počet dlžníkov (spotrebiteľov) a teda nie sú individuálne dojednané. Je nepochybné, že navrhovateľ nemal možnosť ich zmeniť, pričom sú v jeho neprospech. Takto dojednané zmluvné pokuty sú pre bežného spotrebiteľa len ťažko zistiteľné, keďže nevyplývajú priamo zo zmluvy, ale sú obsiahnuté iba v ťažko prehľadných zmluvných dojednaniach, s ktorými sa pri podpise zmluvy spotrebiteľ nemá možnosť dôsledne oboznámiť. Zmluvné pokuty za omeškanie so splnením toho istého záväzku a súčasne úrok z omeškania predstavujú pre spotrebiteľa neprímerane vysokú sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, najmä ak je popri nich spotrebiteľ povinný zaplatiť aj ďalšiu zákonnú sankciu (úrok z omeškania). Zmluvné dojednania o zmluvných pokutách sú vzhľadom na uvedené neprímeranými podmienkami spotrebiteľskej zmluvy, navrhovateľ však bol rozhodcovským rozsudkom zaviazaný zaplatiť aj zmluvné pokuty, keďže súčasťou priznanej sumy je aj zmluvná pokuta v celkovej sume do výšky 1.020 eur. Úrok z omeškania bol priznaný aj zo zmluvných pokút, čím došlo k neodôvodnenému navýšeniu už tak neprímeranej sankcie za nesplnenie záväzku.

Navrhovateľ bol zaviazaný zaplatiť istinu 1.336,69 eura. Z rozsudku však nevyplýva, aká časť istiny úveru predstavuje nesplatený úver (skutočne poskytnuté peňažné prostriedky) a aká úrok. Zo zmluvy vyplýva, že odporca (veriteľ) mal poskytnúť navrhovateľovi (dlžníkovi) úver vo výške 1.020 eur s tým, že navrhovateľ mu mal vrátiť v 42-och mesačných splátkach sumu po 54,65 eura, sumu 2.295,30 eura, t. j. o 1.273,30 eura viac, ako mu mal odporca poskytnúť. Zo zmluvy vyplýva, že táto suma predstavuje úver, úroky za celú dobu čerpania úveru. Odporca tak od navrhovateľa žiadal pri 3,5 ročnej splatnosti úveru úrok vo výške 125 % poskytnutých peňažných prostriedkov, čo je 35,7% úrok ročne. Takto dojednaný úrok podstatne prevyšuje úroky, ktoré žiadajú za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľom banky. Podľa uzavretej zmluvy sa odporca zaviazal poskytnúť navrhovateľovi úver vo výške 1.020 eur, ale v skutočnosti mu vyplatil len sumu 873 eur, pričom si zadržal sumu 147 eur za poskytnutie úveru a už toto samotné konanie je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku. Navrhovateľ bol rozhodcovským rozsudkom zaviazaný nahradiť odporcovi trovy rozhodcovského konania. Aj v tejto časti je rozhodcovský rozsudok v rozpore s dobrými mravmi. V rozsudku sa konštatuje, že náhrada trov konania bola odporcovi priznaná ako úspešnému účastníkovi. Na úspech odporcu v rozhodcovskom konaní však s poukazom na výsledky preskúmania rozhodcovského rozsudku, keď bolo zistené, že je v rozpore so zákonom, nemožno prihliadať. Z uvedených dôvodov zrušil rozhodcovský rozsudok, rozhodol tak podľa §-u 40 ods. 1 písm. g) a písm. j) z dôvodu, že bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, keď dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy a z dôvodu zistenia rozporu predmetného rozhodcovského rozsudku so zákonom, pretože zaväzuje navrhovateľa na plnenia, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. Nároky, ktoré boli priznané predmetným rozhodcovským rozsudkom, vychádzajú z neprijateľných podmienok obchádzajúcich právne normy spotrebiteľského práva. Na rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú podmienku je potrebné aplikovať § 53 ods. 5 OZ, z ktorého vyplýva, že rozhodcovská doložka, resp. zmluva ako neprijateľná podmienka je neplatná, a preto na základe takejto rozhodcovskej zmluvy (doložky) rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania a vydať predmetný rozsudok. O náhrade trov konania rozhodol podľa §-u 142 ods. 1 OSP a navrhovateľovi, ktorý bol v konaní úspešný, nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko mu v tomto konaní žiadne trovy nevznikli. Odporcu podľa §-u 1 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších zmien a položky 3 c) Sadzobníka súdnych poplatkov zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh v sume 331,50 eura, nakoľko je navrhovateľ v tomto konaní oslobodený od súdnych poplatkov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, domáhajúc sa zmeny napadnutého rozsudku a zamietnutia žaloby. Odvolanie podal z dôvodu ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 211 ods. 1 písm. f/, h/ OSP, § 205 ods. 2 písm. b/, d/, f/ OSP. Namietal, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho výkladu ust. § 53 ods. 4 písm. r/ OZ. Nestotožnil sa s názorom prvostupňového rozsudku

o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a konštatovaním, že rozhodcovská zmluva mala byť neprijateľnou podmienkou. Poukázal na rozhodnutie NS SR 3 M Cdo 14/2011 z 22. 11. 2012, ktorým súd zrušil rozhodnutie pre nedostatočné skúmanie nižších súdov podmienok odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy. Navrhovateľ podpísal rozhodcovskú zmluvu, mal možnosť od nej odstúpiť, čo v stanovenej lehote neurobil. Je nesporné, že vlastným úkonom mohol ovplyvniť existenciu rozhodcovskej zmluvy a obsah vzájomný vzťah s ním. Rozhodcovská zmluva spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto neprijateľnou podmienkou. Ak by navrhovateľ odmietol uzavretie rozhodcovskej zmluvy, na vznik samotnej zmluvy o revolvingovom úvere by to nemalo žiadny vplyv. Rozhodcovská zmluva je samostatná, od hlavného vzťahu nezávislá. Preto si neuplatnil žiadny nárok, ktorý by nebol právnym predpisom dovolený. Žaloba a príslušné zmluvné dojednania sú v súlade so zákonom a rovnako aj tam uvedené nároky. Rozhodcovský rozsudok nie je v rozpore so žiadnym zákonom. Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok považuje za správny a žiadal ho potvrdiť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 201, § 204 ods. 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa, pretože odvolací súd nezistil výnimky ustanovenia § 213 ods. 2-7 (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 214 ods. 2 OSP, § 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správny právny záver. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovenie § 219 ods. 2 OSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 157 ods. 2 OSP, ale obmedzí sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúce.

Odvolací súd v zmysle § 212 OSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, nakoľko bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá a v neposlednom rade v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmanej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Predmetom konania je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku vydaným Slovenským arbitrážnym súdom, zriadeným spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o. so sídlom Krížna 56, Bratislava rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom, PhD, sp.zn. 216/07/14 zo dňa 12.09.2014.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o rozhodcovskom konaní“) účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak a/ rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3), b/ rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní, c/ jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, d/ sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal, e/ účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené, f/ sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť, g/ bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17), h/ sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14/ alebo i/ bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený, j/ pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Prvostupňový súd svojím rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok z dôvodov uvedených v ust. § 40 ods. 1 písm. g/, j/ Zákona o rozhodcovskom konaní, keď dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy, boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 4 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a/ a c/, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Od 01. 01. 2015 bol prijatý nový zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 (prechodné ustanovenia) stanovil, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31. 12. 2014 sa nedokončia podľa zákona č. 244/2002 Z.z., ale sa dokončia podľa nového špeciálneho zákona č. 335/2015Z.z. a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia.

Podľa § 45 ods. 1 (zrušenie rozhodcovského rozsudku) zákona č. 335/2014 Z.z. účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak e/ spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy i/ stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu j/ rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke,

aj keď na daný zistený skutkový stav aplikoval ešte zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Novela zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 45 ods. 1 písm. e/, i/, j/ v podstate upravila dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodov, pre ktoré zrušil rozhodcovský rozsudok prvostupňový súd, ktorý svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, ako mu to ukladá ust. § 157 ods. 2 OSP, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil, pretože posúdenie veci podľa novej právnej úpravy nemalo vplyv na správnosť rozhodnutia.

Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uvádza, že v ustanovení § 47ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa ustanovuje ďalší postup v prípade, že zruší rozhodcovský rozsudok.

Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či Rozhodcovská zmluva k úveru č. 8100046942 zo dňa 15. 08. 2012, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. V zmluve sa účastníci vzťahu dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti, alebo nároky medzi zmluvnými stranami, vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o revolvingovom úvere, s porušením, ukončením, či neplatnosťou Zmluvy o revolvingovom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov, podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov:

- Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court s.r.o., so sídlom Krížna 56, Bratislava,
- Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria Legal arbiter, s.r.o., so sídlom Zvolenská cesta 37, Banská Bystrica.

Výber rozhodcovského súdu, ktorý je oprávnený vec prejednať a rozhodnúť, spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

Podľa dojednanej Rozhodcovskej zmluvy, spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, avšak výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na navrhovateľovi. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, že ak jedna z alternatív riešenia sporov spočíva na navrhovateľovi, spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto Rozhodcovskej zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ je nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.

Ustanovenie § 53 ods. 4 OZ je svojim obsahom najbližšie problémovej Rozhodcovskej zmluve. Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa. Ak by dodávateľ inicioval konanie na rozhodcovskom súde, je klauzula neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil, alebo odsunul. Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle citovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednanie nedávalo zmysel. Je na úvahu, či spotrebiteľa by napadla myšlienka namietat neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy. Tu je nutné objektívne posúdenie rozhodcovskej zmluvy a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvolať všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Aj toto konanie je právom nerešpektovania práv spotrebiteľov a absencia nestrannosti a nezaujatosti rozhodcu. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom

zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú praktiku pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma a odsudzuje ho ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

Evidentne je možné konštatovať, že ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane odporcu je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - navrhovateľ si individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie navrhovateľ má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale odporcu zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si navrhovateľ individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj podmienky arbitráže. Odporca si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy.

Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi konania individuálne dojednaná. Odporca s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania.

Odporca celé svoje odvolanie založil na rozhodnutí NS SR 3 M Cdo 14/2011 zo dňa 22. 11. 2011. V predmetnom rozhodnutí boli zrušené uznesenia okresného a krajského súdu, ktorými bola zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia pre neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. NS SR zrušil rozhodnutia pre procesné pochybenia oboch súdov pre procesné pochybenia, pretože rozhodnutia nemali náležitosti § 157 ods. 2 OSP, keď sa oba súdy nezaoberali možnosťou odstúpenia od zmluvy spotrebiteľom.

Dojednaním, v ktorom pripustil oprávnený v rámci všeobecných podmienok odstúpenie spotrebiteľa od rozhodcovskej zmluvy v stanovenej lehote, pripustil možnosť spotrebiteľa odmietnuť rozhodcovskú doložku, (čím nevznikne hlavný záväzok) a súhlas s rozhodcovskou doložkou. Predmetný bod by mal nezanedbateľný vplyv na prípadnú právomoc rozhodcovského súdu a súdy nevysvetlili, ako dospeli k záveru, že spotrebiteľ nemal vytvorenú možnosť konať tak, aby sa tejto doložke nepodriadil. Ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkovi konania odstúpiť od zmluvy, ak je to v zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zrušuje. Základnou podmienkou odstúpenia od zmluvy je platnosť uzavretej zmluvy. V spotrebiteľských sporoch je súd povinný ex offio skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ dospeje k záveru, že rozhodcovská zmluva je v rozpore so zákonom a spĺňa podmienky neprijateľnej zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), vyvoláva v zmysle odseku 5 citovaného ustanovenia neplatnosť zmluvy a to neplatnosť absolútnu. Preto navrhovateľa nemohli odstúpiť od neplatného právneho úkonu, ktorý nikdy nenastal. Odvolací súd preto tento odvolací dôvod odporcu nepovažoval za dôvodný.

Keďže odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku ustálil, že k zrušeniu rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodu neplatnej rozhodcovskej zmluvy, námietky odporcu, týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, považoval za bezpredmetné, pretože ako z vyššie uvedeného vyplýva, už samotným zrušením rozhodcovského rozsudku sa rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka stala bezpredmetnou a vec bude prejednaná a rozhodnutá v občianskom súdnom konaní, v rámci ktorého sa súd bude venovať ochrane spotrebiteľa z hľadísk namietaných odporcom.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti náhrady trov konania ako vecne správny s poukazom aj na dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 151 ods. 1 veta prvá OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.